

7 Programmeringsteknik

Att skriva ett program innebär att man skriver en plan för hur bearbetningen av data ska utföras. Vilken typ av data och vilken typ av bearbetning, som ska göras, ska vara bestämt i en *specifikation*, innan man börjar programmera. Man bör också se till att hela tiden under programmeringen hålla kontakt med beställaren eller den som har skrivit specifikationen för eventuella frågor.

Att tillverka programmet innebär inte enbart att skriva koden rakt upp och ner. Man bör ha någon form av strategi eller teknik som man följer då programmet skrivs. En modell kan vara att man delar upp programmeringen i ett antal moment där varje moment dokumenteras noggrant. Följande moment bör åtminstone ingå :

- 1) Uppdelning i delprogram --- exempelvis kan man använda *stegvis förfining* som man dokumenterar med *halvkod* eller *strukturdiagram*, som visar den grova uppdelningen av programmet i funktioner.
- 2) Algoritmformulering --- *problemlösning* där man gör nya funktioner över delproblem eller man använder färdiga funktioner, som man har i sitt bibliotek. Varje ny funktion bör dokumenteras med *halvkod* eller *strukturdiagram*. Detta gäller åtminstone algoritmer som kommer att återanvändas.
- 3) Kodning --- man realiserar algoritmen genom att koda den i något språk. *Koden* utgör dokumentet och ska vara snyggt skriven och kommenterad.
- 4) Testning --- programmet testas genom att enskilda funktioner först testas var för sig och sedan testas allt större och större ihopsatta delar. Testningen ska dokumenteras med ett *testprotokoll* som visar *testvärden* och *testresultat*. Observera att det aldrig går att testa sig fram till ett korrekt program. Det är mycket bättre att skapa sin algoritm för att testa sig fram.

Hur ska man dela upp i funktioner vid stegvis förfining? Detta är mycket individuellt och beror bland annat på vilken erfarenhet man har som programmerare och vilka färdiga funktioner man har tillgång till. Varje programmerare bör ha en uppsättning färdiga funktioner som löser ofta förekommande problem vid programmeringen. Hit hör bland annat algoritmer för basproblem som sökning, sortering och användargränssnitt (menyer etc).

7.1 Sökning

Sökproblemet innebär att i en mängd av element hitta den eftersökta (nyckeln). Beroende på hur mängden ser ut kan man använda sig av olika metoder. I en helt oordnad mängd måste man använda *linjär sökning* d.v.s söka från början så länge man ej hittat nyckeln. Har man en ordnad mängd kan man använda *binär sökning*, vilket innebär att man alltid kan söka i rätt halva av mängden.

7.1.1 Linjär sökning

När man ska lösa ett problem är det alltid bra att *lösa ett konkret exempel eller ett liknande men enklare problem först*. Problemet linjär sökning kan lösas enligt:

Konkret exempel:

Element: 52   41   36   14   22   34   12

Sökt nyckel: 14

Lösning: Jämför först 14 med 52, 14 med 41 o.s.v så länge nyckel skilt ifrån element. Om nyckeln finns i mängden anger man exempelvis vilket ordningsnummer den har annars anges att den ej finns i mängden.

Halvkod:

hämta nyckel
hämta första elementet i mängden

så länge ej slut på mängden och nyckel skilt ifrån elementet i mängden
hämta nästa element i mängden

om ej slut på mängden
nyckel finns på elementets plats i mängden
annars
nyckel finns ej

Kod:

```
/* söker efter key i v med nr element och returnerar på */
/* vilken plats key finns eller 0 om den inte finns */

int linsearch(int v[], int nr, int key)
{
    int i, svar;

    i = 0;

    while (i < nr && v[i] != key)
        i++;

    if (i < nr)
        /* hittat */
        svar = i + 1;
    else
        /* ej hittat */
        svar = 0;

    return svar;
}
```

OBS! Samma princip kan användas för sökning av andra typer av data. Man måste dock exempelvis vid sökning av namn använda jämförelsefunktionerna för strängar, strcmp, som jämför oberoende av liten- eller stor bokstav.

OBS! Alternativt kan man koda ovanstående sökfunktion med en flagga, hittat, som sätts till falskt från början och sedan till sant när man hittat nyckeln.

Ex: Skriv ett program som initierar en vektor och läser in ett tal som man ska söka efter i vektorn. Om talet finns i vektorn anges vilket ordningsnummer det har annars skrivs att talet finns ej i vektorn.

```
#include <stdio.h>

void main()
{
    int nyckel, nr, vek[10] = { 12, 34, 56, 23, 98,
                               16, 14, 25, 67, 38 };

    printf("Vilket tvåsiffrigt tal söks ? ");
    scanf("%d", &nyckel);

    nr = linsearch(vek, 10, nyckel);
    if ( nr > 0 )
        printf("Talet finns och har nummer %d!\n", nr );
    else
        printf("Talet finns ej!\n");
}
```

7.1.2 Binär sökning

Vid binär sökning måste man ha en *ordnad mängd* som man letar i. Genom att hela tiden söka i rätt halva av mängden hittas nyckeln snabbare än vid linjär sökning.

Konkret exempel:

Mängd: 14 36 50 53 58 65 72

Nyckel: 50

Lösning: Jämför nyckeln 50 med mittersta elementet 53. Eftersom 50 är mindre än 53 fortsätter man att söka efter 50 i den vänstra mängden 14, 36 och 50. Jämför 50 med det mittersta elementet i den nya mängden 36. Eftersom 50 är större än 36 så sök i den högra mängden 50. Jämför 50 med 50 och nyckeln hittad.

Nyckel: 67

Lösning: Jämför nyckeln 67 med mittersta elementet 53. Eftersom 67 är större än 53 fortsätter man att söka efter 50 i den högra mängden 58, 65 och 72. Jämför 67 med det mittersta elementet i den nya mängden 65. Eftersom 67 är större så sök i den högra mängden 72. Jämför 67 med 72. Eftersom 67 mindre än 72 och ingen fler mängd att söka i så finns ej nyckeln i mängden.

Halvkod:

hämta nyckel

hämta första elementets index och sista elementets index

om nyckel mindre än första elementet och nyckel större än sista elementet
nyckeln finns ej

annars

gör

bestäm mittersta elementets index

om nyckel mindre än mittersta

byt sista elementindex till ett under mittersta

annars om nyckel större än mittersta

byt första elementindex till ett över mittersta

så länge nyckel skilt ifrån mittersta element och mängd kvar att dela

om nyckel lika med mittersta

nyckel finns i mittersta

annars

nyckel finns ej

Kod:

```
/* söker efter key i v med nr sorterade element i      */
/* stigande ordning och returnerar på vilken plats     */
/* key finns eller 0 om den inte finns                 */

int binsearch(int v[], int nr, int key)
{
    int mitti, mini = 0, maxi = nr - 1, svar;

    if (key < v[mini] || nr <= 0 || key > v[maxi])
        svar = 0;
    else
    {
        do
        {
            mitti = (mini + maxi) / 2;
            if (key < v[mitti] )
                maxi = mitti - 1;
            else if (key > v[mitti])
                mini = mitti + 1;
        }
        while (v[mitti] != key && mini <= maxi);

        if (v[mitti] == key)
            svar = mitti + 1;
        else
            svar = 0;
    }

    return svar;
}
```

Ex: Skriv ett program som initierar en ordnad vektor och läser in ett tal som ska sökas efter i vektorn. Finns nyckeln i vektorn skrivs dess ordningstal ut annars att den inte finns.

```
#include <stdio.h>

void main()
{
    int nyckel, nr, vek[10] = { 12, 14, 23, 38, 56,
                               67, 78, 83, 88, 92 };

    printf("Vilket tvåsiffrigt tal söks ? ");
    scanf("%d", &nyckel);

    nr = binsearch(vek, 10, nyckel);
    if ( nr > 0 )
        printf("Talet finns och har nummer %d!\n", nr );
    else
        printf("Talet finns ej!\n");
}
```

7.2 Sortering

En mängd kan sorteras i stigande eller fallande storleksordning. Man kan sortera tal i storleksordning eller namn i bokstavsordning. Det finns ett stort antal algoritmer för sortering. En algoritm passar bättre för en typ av mängd än för en annan och en annan algoritm är snabbare än den andra. När det gäller snabbhet bör man för att få en snabb algoritm hålla nere *antalet byten* i första hand och *antalet jämförelser* i andra hand.

7.2.1 Urvalssortering

Urvalssortering är en mycket enkel sorteringsalgoritm som passar bra till en helt oordnad mängd.

Konkret exempel:

Mängd: 8   18   -1   7   0   -19   3

Lösning: Sök efter det minsta elementet i hela mängden som är -19 och byt plats mellan detta och det första elementet 8 enligt:

-19   18   -1   7   0   8   3

Fortsätt sedan med resten av mängden och sök efter minsta element som blir -1. Byt plats enligt:

-19   -1   18   7   0   8   3

o.s.v så länge ej slut på mängden.

Halvkod:

för alla element från första till näst sista i mängden

    sätt minindex till elementets index

    för alla resterande element i mängden

        om resterande element mindre än minindexelementet

            sätt minindex till resterande elements index

    byt plats mellan minindexelement och element

Kod: `/* sorterar v med nr st element i stigande ordning */`

```

void ursort(int v[], int nr)
{
    int i, j, minelemi, temp;

    for (i = 0; i < nr - 1; i++)
    {
        minelemi = i;
        for (j = i + 1; j < nr; j++)
        {
            if ( v[j] < v[minelemi])
                minelemi = j;
        }
        temp = v[i];
        v[i] = v[minelemi];
        v[minelemi] = temp;
    }
}

```

Ex: Skriv ett program som slumpar 100 heltal till en vektor, sorterar och skriver ut vektorn.

```

#include <stdio.h>
#include <time.h>
#include <stdlib.h>
void slump(int v[], int nr)
{
    int i;

    srand((unsigned)time(NULL));
    for (i = 0; i < nr; i++)
        v[i] = 100 + rand()%900;
}

void skriv(int v[], int nr)
{
    int i;

    for (i = 0; i < nr; i++)
    {
        if (i % 15 == 0)
            putchar('\n');
        printf("%4d", v[i]);
    }
    putchar('\n');
}

void main()
{
    int vek[100];

    slump(vek, 100);
    skriv(vek, 100);
    ursort(vek, 100);
    skriv(vek, 100);
}

```

7.2.2 Bubbelsortering

Bubbelsortering är en lämplig sorteringsmetod då *endast några element ligger i fel ordning*, exempelvis efter en uppdatering.

Konkret exempel:

Mängd: 8   18   -1   7   0   -19   3

Lösning: Jämför 8 med 18. Byt ej. Jämför 18 med -1 och byt till:

8   -1   18   7   0   -19   3

Jämför 18 med 7 och byt till:

8   -1   7   18   0   -19   3

Efter fortsatta jämförelser och byten har det största elementet 18 *bubblat upp till ytan*. Starta sedan från början och låt det näst största elementet bubbla upp till näst sista plats o.s.v. så länge det bubblar

Kod:

```
/* sorterar v med nr st element i stigande ordning*/
void bubbsort(int v[], int nr)
{
    int i = 0, maxi = nr - 1, bubbel = 1, temp;

    while ( bubbel && maxi > 0)
    {
        bubbel = 0;
        for (i = 0; i < maxi; i++)
        {
            if ( v[i] >v[i + 1] )
            {
                temp = v[i];
                v[i] = v[i + 1];
                v[i + 1] = temp;
                bubbel = 1;
            }
        }
        maxi--;
    }
}
```


7.2.3 Instickssortering

Instickssortering användes då man ska fylla på en tom mängd. Genom att se till att alltid stoppa in det nya elementet i mängden på rätt ställe har man alltid en sorterad mängd.

Konkret exempel:

Osorterad mängd : 8   18   -1   7   0   -19   3

Sorterad mängd: 8
                          8   18
                          -1   8   18
                          -1   7   8   18
                          o.s.v

Lösning: Sätt in 8 på första plats. Jämför 18 med 8 och sätt in 18 efter 8. Jämför -1 med 18 och flytta fram 18. Jämför -1 med 8 och flytta fram 8. Sätt in -1 på första plats o.s.v så länge element att sätta in.

```
Kod: /* sorterar vektorn v till vektorn s med nr st element i      */
      /* stigande ordning                                          */
void insort(int v[], int s[], int nr)
{
    int i, j, klar;

    s[0] = v[0];
    for (i = 1; i < nr; i++)
    {
        klar = 0;
        j = i - 1;
        do
        {
            /* flytta fram */
            if (v[i] < s[j])
            {
                s[j+1] = s[j];
                j--;
            }
            /* sätt in */
            else
            {
                s[j+1] = v[i];
                klar = 1;
            }
        }
        while (!klar && j > -1);

        /* om första plats */
        if (!klar)
            s[0] = v[i];
    }
}
```

Ovan användes en extra vektor som parameter för att sortera med instickssortering. Man kunde istället ha använt en lokal vektor som sorteras och sedan kopieras över till den ursprungliga vektorn eller också kunde man ha *sorterat direkt då man skapade* mängden vid inläsningen eller slumpningen.

Ex : Skriv ett program som slumpar en sorterad vektor med 1000 hela tresiffriga tal och skriver ut vektorn.

```
#include <stdio.h>
#include <time.h>
#include <stdlib.h>

void slumpsort(int v[], int nr, int min, int max)
{
    int i, j, klar, tal;

    srand((unsigned)time(NULL));
    v[0] = rand()%(max-min+1) + min;
    for (i = 1; i < nr; i++)
    {
        klar = 0;
        j = i - 1;
        tal = random(max-min+1) + min;
        do
        {
            if (tal < v[j])
            {
                v[j+1] = v[j];
                j--;
            }
            else
            {
                v[j+1] = tal;
                klar = 1;
            }
        }
        while (!klar && j > -1);

        if (!klar)
            v[0] = tal;
    }
}

void main()
{
    int vek[1000];

    slumpsort(vek, 1000, 100, 999);

    /* antag att skriv finns */
    skriv(vek, 1000);
}
```

7.3 Kodning

Har man gjort ett bra arbete vid algoritmformuleringen, som resulterat i en väl genomtänkt halvkod eller strukturdiagram, brukar ej kodningen ställa till något problem. Däremot är det viktigt att ha en *god stil* vid kodningen eftersom koden är ett viktigt dokument för underhåll och förändringar.

Regel: Man ska skriva sitt program som om man skrev det för någon annan för nästa gång man läser programmet är man en annan!

Hur ska man då lära sig en god kodningsstil. Det bästa sättet är att studera andras kod och kritisera det man tycker är fel samt hoppas på att andra läser ens egen kod och kritiserar den.

Ex:

```
for (i = 0; i < n; i++)
  for (j = 0; j < n; j++)
    v[i, j] = ((i+1)/ (j+1)) * ((j+1) / ( i+1));
```

Vad gör ovanstående kod? Här får man verkligen tänka efter vad koden gör. Koden tillverkar en enhetsmatris med ettor i diagonalen och nollor för övrigt. Vad smart! Eller?

Här ska man åtminstone ha en kommentar före koden enligt:

```
/* tillverka en enhetsmatris */
for (i = 0; i < n; i++)
  for (j = 0; j < n; j++)
    v[i, j] = ((i+1)/ (j+1)) * ((j+1) / ( i+1));
```

Frågan är också om man inte ska koda på ett klarare och tydligare sätt och verkligen markera vad koden gör enligt:

```
/* tillverka en enhetsmatris */
for (rad = 0; rad < max; rad++)
{
  for (kol = 0; kol < max; kol++)
  {
    /* sätt in 0 utom i diagonalen som sätts till 1 */
    if (rad != kol)
      v[rad, kol] = 0;
    else
      v[rad, kol] = 1;
  }
}
```

Regel: Skriv tydligt och klart! Var ej för smart vid kodningen! Tänk på att någon annan ska förändra och underhålla koden! Kommentera vettigt!

Kommentarer är viktiga för att göra en kod tydligare och mera lättläst. En annan detalj som också är viktig att tänka på när man skriver kod är *variabelnamnen*. Väl valda variabelnamn, som klart utsäger vad variabeln användes till, ger klarare kod. Jämför a) med b) nedan. Vilken kod är lättast att förstå?

Ex: a) /* beräkning av poäng i bowling */

```
s = 0;
b = 1;
for (i = 1; i <= 10; i++)
{
    if ( p[b] == 10 )
    {
        s = s + 10 + p[b+1] + p[b+2];
        b++;
    }
    else if ( p[b] + p[b+1] == 10 )
    {
        s = s + 10 + p[b+2];
        b += 2;
    }
    else
    {
        s = s + p[b] + p[b+1];
        b += 2;
    }
}
```

b) /* beräkning av poäng i bowling */

```
score = 0;
ball = 1;
for (frame = 1; frame <= 10; frame++)
{
    /* strike */
    if ( pins[ball] == 10 )
    {
        score += 10 + pins[ball+1] + pins[ball+2];
        ball++;
    }
    /* spare */
    else if ( pins[ball] + pins[ball+1] == 10 )
    {
        score += 10 + pins[ball+2];
        ball += 2;
    }
    else
    /* regular */
    {
        score += pins[ball] + pins[ball+1];
        ball += 2;
    }
}
```

Regel: Använd variabelnamn som utsäger något och skiljer sig från varandra på ett tydligt sätt!

En viktig del av den kod som man skriver utgörs av strukturerna selektion och iteration. Här gäller det att *tänka först och koda sedan*. Man bör ha tänkt ut en vettig struktur i exempelvis halvkod först innan man sätter sig ner för att koda.

När det gäller *iterationer* ser man ofta i litteraturen att man *använder for-loopar i alla lägen istället för den mer logiska while-konstruktionen*. För iterationer är följande regel lämplig när man ska välja loop-sats.

Regel: **Man ska använda for-loopar endast då man vet hur många gånger något ska upprepas! I övrigt ska man använda while-loopar.**

Selektioner kräver ofta extra eftertanke för att bli klara och tydliga.

Ex:

```
if (pris <= 50.0)
    rabatt = 0.0;
if (pris > 50.0)
    if (pris <= 100.0)
        rabatt = 0.02*pris;
if (pris > 100.0)
    rabatt = 0.03*pris;
```

Flera if-satser inuti varandra kan ofta sättas ihop till en, genom att använda villkor med de logiska operatorerna `&&`, `||` och `!`.

```
if (pris <= 50.0)
    rabatt = 0.0;
if (pris > 50.0 && pris <= 100)
    rabatt = 0.02*pris;
if (pris > 100.0)
    rabatt = 0.03*pris;
```

Vid uteslutande händelser, som det handlar om ovan, är det ännu klarare och tydligare att skriva en flervälsselektion.

```
if (pris <= 50.0)
    rabatt = 0.0;
else if (pris <= 100.0)
    rabatt = 0.02 * pris;
else
    rabatt = 0.03*pris;
```

Även när man använder flervalsssektioner kan det bli snårigt, om man ej tänkt igenom sektionerna ordentligt i förväg.

Ex:

```
if (length >= 30 && length < 50)
  if (wing < 0.6*length)
    weight1 = (1 + 0.08 - 0.037) * weight;
  else
    weight1 = (1 + 0.08 + 0.045) * weight;
else if (length >= 50 && length < 60)
  if (wing < 0.6*length)
    weight1 = (1 + 0.09 - 0.037) * weight;
  else
    weight1 = (1 + 0.09 + 0.045) * weight;
else if (length >= 60 && length < 80)
  if (wing < 0.6*length)
    weight1 = (1 + 0.105 - 0.037) * weight;
  else
    weight1 = (1 + 0.105 + 0.045) * weight;
else
  if (wing < 0.6*length)
    weight1 = (1 + 0.122 - 0.037) * weight;
  else
    weight1 = (1 + 0.122 + 0.045) * weight;
```

Tänker man efter här ser man att sektionen kan skrivas betydligt enklare enligt:

```
/* correction for wing */
if (wing < 0.6 * length)
  corr = 1.0 - 0.037;
else
  corr = 1.0 + 0.045;

/* correction for length */
if (length >= 80)
  corr += 0.122;
else if (length >= 60)
  corr += 0.105;
else if (length >= 50)
  corr += 0.09;
else if (length >= 30)
  corr += 0.08;

/* new weight */
weight1 = corr * weight;
```

Regel: Man ska tänka efter ordentligt innan man kodar sektioner. Undvik nästlade if-satser och använd flervalsssektioner där det går!

Data som ska matas in till ett program ställer alltid till trassel. Orsaken till detta är att det är människor som matar in data och människor gör fel. Därför ska programmet konstrueras så att det även klarar av att hantera felaktiga indata.

Den metod som man ofta använder sig av är ett *inmatningsfilter som inte släpper igenom annat än korrekt och acceptabel indata*.

Ex: Skriv ett program som beräknar en triangels area med Herons formel. Alla triangelsidor ska inläsas säkert och man får ej acceptera sidor som ej bildar någon triangel.

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>

void main()
{
    float sid[3], omk, area;
    char sidstr[10];
    int nr;

    /* säker inmatning av tre triangelsidor */
    do
    {
        for (nr = 0; nr < 3; nr++)
        {
            do
            {
                printf("Ge sida %d : ", nr);
                gets(sidstr);
                sid[nr] = atof(sidstr);
                if (sid[nr] <= 0)
                    printf("Fel data!\n");
            }
            while (sid[nr] <= 0);
        }

        omk = (sid[0] + sid[1] + sid[2]) / 2;

        if (sid[0] > omk || sid[1] > omk || sid[2] > omk)
            printf("Ingen triangel!\n");
    }
    while (sid[0] > omk || sid[1] > omk || sid[2] > omk);

    /* beräkning av triangelns area med Herons formel */
    area = sqrt(omk*(omk-sid[0])*(omk-sid[1])*(omk-sid[2]));
    printf("Areal = %.2f ", area);
}
```

OBS! Funktionen `atof` returnerar normalt det omvandlade reella talet. Går strängen ej att omvandla returneras 0. Ovan kan vi ej heller acceptera negativa resultat.

Välj indata som är mänskliga. Ord från vardagslivet, ord som säger något, ord som har en mening. Ofta använder man tal och siffror till allting, Använd istället strängar eller egenuppräknade variabler.

Ex: Skriv ett program som läser in metaller och deras vikt samt beräknar priset. Använd ej 1, 2 och 3 för metallen utan använd metallens kemiska beteckning.

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>
#include <string.h>

void main()
{
    enum metalltyp { Al, Sn, Cu } metall;
    float vikt, pris[3] = { 3.0, 2.0, 5.0 };
    char viktstr[10], metallstr[10];
    int ok;

    /* säker inmatning av metall */
    do
    {
        ok = 1;
        printf("Ge metall (Al, Sn, Cu) : ");
        gets(metallstr);
        if ( strcmp(metallstr, "Al") == 0 )
            metall = Al;
        else if ( strcmp(metallstr, "Sn") == 0 )
            metall = Sn;
        else if ( strcmp(metallstr, "Cu") == 0 )
            metall = Cu;
        else
        {
            ok = 0;
            printf("Fel data!\n");
        }
    }
    while ( !ok );

    /* säker inmatning av vikt */
    do
    {
        printf("Ge vikt : ");
        gets(viktstr);
        vikt = atof(viktstr);
        if (vikt <= 0)
            printf("Fel data!\n");
    }
    while (vikt <= 0);

    /* beräkning av pris */
    printf("Pris = %.2f\n", pris[metall]*vikt);
}
```

Regel: **Kräv indata som är mänskliga! Testa alltid att indata är korrekt! Släpp ej igenom felaktig indata!**

7.4 Testning

En viktig del av programmeringen är att se till att programmet klarar av att hantera felaktiga indata. Ännu viktigare är naturligtvis att se till att programmet bearbetar rätt indata på ett korrekt sätt.

Har man tänkt igenom sina strukturer ordentligt, brukar det mesta fungera. Testningen är ett sista moment i programmeringen och ska naturligtvis utföras på ett genomarbetat sätt och dokumenteras med testdata och testresultat. Speciellt viktigt är det att testa på extremvärden och randvärden.

Räknare i loopar måste man se upp med så att de räknas upp korrekt.

Ex: Försök till en medelvärdesberäkning:

```
sum = 0;
antal = 1;
printf("Ge tal : ");
scanf("%f", &tal);
while (tal != 0.0)
{
    sum += tal;
    antal++;
    printf("Ge tal : ");
    scanf("%f", &tal);
}
printf("Medelvärde = %f", sum/antal);
```

Antalet räknas upp fel. Man har ett för mycket i antal vid iterationens slut. Korrigera till:

```
antal = 0;
```

Ex: Försök till summering av 100 vektorelement:

```
sum = 0;

for(i = 0; i <= 100; i++)
    sum += vek[i];

printf("Summan = %f\n", sum);
```

Här summeras ett extra element i minnet som kan innehålla vilket värde som helst. Programmet fungerar om detta extra element skulle råka vara 0. Korrigera till:

```
for(i = 0; i < 100; i++)
```

Regel: Testa speciellt på randvärden och extremvärden samt se upp med att initieringarna är riktiga och att räknare räknas upp korrekt!

Det svåraste felet att hitta vid testning är sådana fel som *endast dyker upp ibland* för vissa typer av data. Ett sådant fel brukar vara att man testar likhet mellan flyttal. Att jämföra ett flyttal med 0 brukar alltid gå bra. Att däremot jämföra om två flyttal är lika eller olika kan lyckas för vissa värden och misslyckas för andra.

Ex: Skriv ett program som övar division av flyttal.

```
#include <stdio.h>

void main()
{
    float taljare, namnare, kvot, svar;
    int antal = 0;

    printf("Ge täljare : ");
    scanf("%f", &taljare);
    printf("Ge nämnare : ");
    scanf("%f", &namnare);

    kvot = taljare / namnare;

    do
    {
        printf("Vad blir kvoten ? ");
        scanf("%f", &svar);
        if (svar == kvot)
            printf("Svaret är rätt!\n");
        else
        {
            printf("Svaret är fel!\n");
            antal++;
            if (antal == 3)
                printf("Korrekt svar = %f", kvot);
        }
    }
    while (svar != kvot && antal < 3);
}
```

Programmet ovan fungerar för exempelvis 1.8/0.9 om man ger svaret 2.0 men inte för 1.8/0.6 om man ger svaret 3.0. Det fel som man gör ovan är jämförelserna:

```
if (svar == kvot)

while (svar != kvot && antal < 3);
```

Man ska aldrig jämföra likhet mellan flyttal utan man ska kontrollera skillnaden mellan talen och se om den är mindre än den noggrannhet som man arbetar med enligt:

```
if (fabs(svar - kvot) <= fabs(kvot*1e-6))

while (fabs(svar - kvot) > fabs(kvot*1e-6) && antal < 3);
```

Regel: Testa aldrig direkt likhet eller olikhet mellan flyttal!